

Lähtetään: kirjaamo@ym.fi ja timo.turunen@ym.fi

Viite: YM lausuntopyyntö 8.5.2017 YM001:00/2016

LAUSUNTO LUONNOKSESTA VALTAKUNNALLISIA ALUEIDENKÄYTTÖ-TAVOITTEITA KOSKEVAKSI VALTIONEUVOSTON PÄÄTÖKSEKSI

Yleistä

Ympäristöministeriö on valmistellut luonnoksen valtakunnallisia alueidenkäyttötavoitteita koskevaksi valtioneuvoston päätökseksi. Päätöksellä on tarkoitus korvata valtioneuvoston 30.11.2000 tekemä ja 13.11.2008 tarkistama päätös valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista.

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ovat osa maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) mukaista alueidenkäytön suunnittelujärjestelmää. Niiden tehtävänä on varmistaa valtakunnallisesti merkittävien asioiden huomioon ottaminen alueidenkäytössä ja sen suunnittelussa kaikkialla maassa. Maankäyttö- ja rakennuslain mukaan valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet tulee ottaa huomioon ja niitä tulee edistää valtion viranomaisten toiminnassa, maakuntien suunnittelussa ja kuntien kaavoituksessa.

Lausuntoa on pyydetty 30.6.2017 mennessä YM:n kirjaamoon toimitettuna (kirjaamo@ym.fi ja timo.turunen@ym.fi)

Suomen metsäkeskuksen lausunto (lomake lausuntopalvelusta)

Valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden uudistaminen on tehty kokonaisuudistuksena, mikä on ollut oikeaan osunut valinta. Valmistelussa on täten pystytty huomiomaan täysimääräisesti toimintaympäristön muutos ja muutostrendit, kuten Ilmastomuutos, luonnonvarojen riittävyys, kaupunki- ja maaseutukehitys ja biotalouden merkityksen kasvu. Valmistelussa on keskitytty myös toimintatapojen uusimiseen ja byrokratian karsintaan, mikä näkyy onnistuneesti valmistelluissa tavoitteissa erityisesti turhan yksityiskohtaisen ohjeistuksen ja lainsäädäntöjen päällekkäisyyksien karsimisena valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista.

Tavoite 1. Toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen

Maankäyttö- ja rakennuslain uudistuksen yhteydessä tulee miettiä, olisiko tarve valtakunnalliselle kaavatasolle, jolla ratkaistaisiin esim. liikenteen ja logistiikan sekä luonnonsuojelun valtakunnallisesti merkittävät asiat. Näitä asioita ei sitten enää käsiteltäisi alemman tason kaavoissa, vaan ne tulisivat niihin merkintöinä sellaisenaan.

Kaupunkiseutujen kasvupaineen lisäksi tulisi tavoitteissa huomioida myös supistuvat yhdyskunnat, kun tavoitteissa "tukeudutaan ensisijaisesti olemassa olevaan rakenteeseen." Supistuvat yhdyskunnat ovat kaupunkiseutujen kasvun kääntöpuoli.

Tavoite 2. Tehokas liikennejärjestelmä

Biotalouskasvu edellyttää toimivaa liikenneverkkoa niin, että myös alempiasteisen tieverkon kunto kestää lisääntyvän liikenteen.

Tavoite 3. Terveellinen ja turvallinen elinympäristö

Puurakentamisen esteiden poistaminen ja puurakentamisen edistäminen luovat lisää terveellisiä elinympäristöjä ja tukevat ilmastotavoitteiden saavuttamisessa. Tavoitteeksi tulisi asettaa, että julkinen rakentaminen on jatkossa pääasiassa puurakentamista.

Tavoite 4. Elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat

Alueidenkäytön suunnittelu ohjaa maankäyttöä. Ohjausvälineenä olevat pitkissä prosesseissa laajalla yhteistyöllä ja ammattitaidolla laaditut eriaasteiset kaavat ovat valittavan usein saatavilla vain kuvamuodossa. Kaavojen ohjausvaikutusta voidaan parantaa saattamalla kaikki kaavat saataville sähköisesti vektorimuodossa yhteisen rajapintapalvelun kautta. Tällöin eri alojen toimijat voivat ottaa kaavat osaksi sähköisiä suunnittelu- / paikkatietojärjestelmiään ja kaavat tulee tehokkaasti huomioitua muussa suunnittelussa ja päätöksenteossa. Ehdotamme, että tavoitteisiin lisättäisiin digitalisaation vaatimuksesta tavoitteeksi, että jatkossa kaavat olisivat lainvoimaisia vasta sitten, kun ne ovat saatavilla em. rajapinnan kautta. Vanhojen kaavojen muuttamiselle vektorimuotoon tulisi asettaa takaraja, johon mennessä kaavat on siirrettävä em. rajapintapalveluun. Perusteluna tuomme esimerkiksi Suomen metsäkeskuksen toiminnan metsäalan viranomaisena. Metsäkeskuksessa käsitellään vuosittain 110 000 metsän hakkuuilmoitusta ja 90 000 kestävän metsätalouden rahoituslakiin perustuvaa Kemera-tukihakemusta, joiden käsittelyssä tulisi pystyä huomioimaan kaikkien kaavatasojen vaikutukset metsien käsittelyyn. Käytännössä tämä vaatii automaattisia tarkastuksia paikkatietojärjestelmässä, mikä ei nykyisellä kaava-aineistolla ole mahdollista.

Kestävän metsätalouden toimilla kasvatetaan metsäbiomassaan sitoutuneen hiilen määrää. Metsillä onkin keskeinen rooli ilmastomuutoksen hillinnän keinona Suomessa. Alueiden käytöllä ei tule asettaa päällekkäistä ohjausta metsien käytölle. Sitä ohjaavat kestävyys sekä maiseman ja monimuotoisuuden huomioimiseen mm. metsälaki, luonnonsuojelulaki, sertifikaattien vaatimukset ja hyvän metsänhoidon ohjeistus.

Valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden toteutuminen ja seuranta

Tavoiteasiakirjassa ei mainita, miten tavoitteiden ohjausvaikutusta aiotaan seurata. Tämän kuvaaminen olisi tärkeää, jotta saataisiin jatkossa tieto asetettujen tavoitteiden vaikuttavuudesta alueidenkäytössä.

Lahdessa 28.6.2017

Ari Eini
johtaja